

Matt 1:18–25

18 Med Jesu Kristi födelse gick det till så: hans mor Maria var trolovad med Josef, men innan de hade varit tillsammans visade det sig att hon var havande genom den helige Ande. 19 Hennes man Josef var rättfärdig och ville inte dra skam över henne, och därför beslöt han att skilja sig från henne i hemlighet.

20 Men när han funderade över detta, då visade sig en Herrens ängel för honom i en dröm och sade: ”Josef, Davids son! Var inte rädd för att ta till dig Maria som din hustru, för barnet i henne har blivit till genom den helige Ande. 21 Hon ska föda en son, och du ska ge honom namnet Jesus, för han ska frälsa sitt folk från deras synder.”

22 Allt detta hände för att det som Herren hade sagt genom profeten skulle uppfyllas: 23 *Se, jungfrun ska bli havande och föda en son, och man ska ge honom namnet Immanuel.* Det betyder: Gud med oss.

24 När Josef vaknade upp ur sömnen, gjorde han som Herrens ängel hade befallt och tog sin hustru till sig. 25 Men han rörde henne inte förrän hon hade fött en son. Och han gav honom namnet Jesus.

Matteus' berättelse om Jesu födelse är mera okänd för oss kristna än motsvarande berättelse av Lukas. Lukas' berättelse läser vi på julaftonens festgudstjänster och likaså i ljushavet i hemmen. Matteus' berättelse om Jesu födelse är mycket kortare. Matteus framställer ändå i sin korta berättelse hela julevangeliets huvudinnehåll. Jesu persons två naturer – den gudomliga och den mänskliga – kommer tydligt fram. Denna dubbla natur är svår för oss att förstå. Oundvikligen blir huvudsaken att vi tror och prisar Guds väldiga kärlek och godhet emot oss syndiga istället för att vi skulle förstå hur Kristus kunde bli människa i köttet (inkarnationen). Jesus avstår frivilligt från sin gudomliga natur (tömmer sig: *kenosis*) och blir människa, dock utan synd. Luther säger också, att Guds ende Son inte bara nuddar jordens yta utan han blir delaktig av vårt blod och kött. Tänk hur mycket den syndfria Guden älskar oss arma syndare!

Matteus framställer betydelsen av Jesu människoblivande med en mening: *Han ska frälsa sitt folk från deras synder.* Jesus vinner åt oss en tredubbel seger, seger över synden, djävulen och döden. Det grekiska ordet *Sooter* betyder Räddare, Befriare, Botare, Helare. Detta frälsningens evangelium leder oss till barnaskap hos Gud, föder oss på nytt och återupprättar Guds avbild i oss som blivit förstörd.

Matteus använder det grekiska ordet *Genesis* om Jesu födelse, alltså samma som Septuaginta, den grekiska översättningen av Gamla Testamentet, använder om Första Moseboken: *Genesis*, alltså skapelsen, alltings uppkomst. Jesu födelse betyder alltså början på en ny skapelse. Någon förebild till Jesu födelse hittas inte i patriarkernas, domarnas eller profeternas historia. Det man närmast skulle kunna jämföra med är den första människans, Adams, skapelse. Liksom Adams skapelse sker Jesu födelse genom Guds Andes direkta skaparkraft. Enligt Paulus är Jesus också den andre Adam, som är inledningen till ett nytt människosläkte, när Adams fall fördärvade det gamla människosläktet. Den nye Adam, Kristus, ger tillbaka paradiset, som den första Adam förlorade och där Livets träd vaktas av keruber.

Keruberna, Guds änglar, är enligt Bibeln fortfarande mycket delaktiga i de kristnas och kyrkans liv, även om vi inte får se dem. Änglarna deltog också flitigt i Kristi liv här på jorden. Av texten ser vi, hur änglarna tjänade Herren redan när han ännu var i Marias sköte. En ängel som uppenbarar sig i

en dröm hindrar Josef från att dra fel slutsatser om Marias graviditet. Josef får veta, att den Helige Ande hade gjort under i Marias liv. Ängeln påminner Josef om profeten Jesajas förutsägelse om barnet som ska födas av en jungfru. Profetian går enligt ängeln nu i uppfyllelse genom Maria. Ordet se (grekiska: *idou*) som ängeln använder har en kraftfull betydelse i Bibeln. När det ordet förekommer uppmanas läsaren till särskild uppmärksamhet. Det förekommer alltid i samband med viktiga budskap och händelser. På grundspråket förekommer det ordet i detta textavsnitt två gånger, först i samband med avlelsen genom den helige Ande (v 20) och sedan i samband med jungfrufödelsen (v 23). Översättarna har i vers 20 lämnat bort ordet se, till nackdel för oss bibelläsare. I Gamla Biblia, som grundar sig på Luthers översättning, har också det andra se-ordet bevarats. En noggrann läsare märker i vilket fall som helst att Josef inte en enda gång sägs vara barnets biologiska far. Ängeln säger att Maria ska föda en son, men ängeln säger aldrig att Maria ska föda Josefs son. Josef förstod väl sin uppgift som barnets fosterfar.

Josef får höra vilket namn han ska ge barnet, precis som Maria redan tidigare. Namnet är Jesus. Nya Testamentets namn Jesus motsvarar Gamla Testamentets namn Josua (Jehooshua, Jooshua), Befriaren, den Frälsare som Gud sänder. I Gamla Testamentet ledde Josua folket till det utlovade landet, även om landet inte blev judarnas för alltid. Jesus kom till jorden för att slutgiltigt leda oss till det himmelska utlovade landet. Om denna härliga stund, när vi till sist får komma till det utlovade landet, säger Hebreerbrevet 4:9: *Alltså finns det en sabbatsvila kvar för Guds folk*. Vi får en gång vara för evigt hos Herren. Jesus kom inte för att frälsa endast ett särskilt folk eller en särskild ras utan ordet folk (*laos*) betyder här hela folket, alla människor. Som Jesaja 9:2 säger: *Det folk som vandrar i mörkret skall se ett stort ljus, över dem som bor i dödsskuggans land skall ljuset stråla fram*.

Detta stora ljus, denna klarhet för hedningar och alla folk, är det som profeten Jesaja vill fästa våra blickar på. *Se, jungfrun ska bli havande och föda en son, och man ska ge honom namnet Immanuel*, vilket översatt betyder: Gud med oss. Redan i protoevangeliet 1 Mos 3:15 hänvisas till att jungfrun ska bli havande. Där talas om kvinnans säd, vilket är en biologisk omöjlighet, men som möjliggör att Jesus är fri från arvssynd. Den nya finska bibelöversättningen [liksom den svenska, övers. anm.] är något vag gällande denna biologiska omöjlighet, men 1938 års bibel och gamla Biblia översätter denna punkt exakt enligt grundspråket.

Jesajas ord för jungfru, *alma*, betyder på hebreiska både en ung kvinna i allmänhet och särskilt en ogift kvinna, alltså en jungfru. Även Gamla Testamentets grekiska översättning Septuaginta förmedlar just betydelsen av en orörd kvinna om Jesu avlelse. Endast en jungfru kan uppfylla Jesajas profetia om födelseundret, som är det tecken som Gud utlovade: Immanuel, alltså Gud med oss. Den uppståndne Jesus avslutar sin undervisning med samma ord i missionsbefallningen hos Matteus: *Och se (idou), jag är med er alla dagar till tidens slut*. (Matt 28:20). Matteus börjar och slutar alltså sitt evangelium med att Gud alltid är med oss. Jesus är fortfarande Immanuel, Gud med oss. Han lovar att vara Immanuel för oss alla dagar. Han är alltid med sina efterföljare. Detta intygar också Psalm 23:4: *Även om jag vandrar i dödsskuggans dal, fruktar jag inget ont, för du är med mig*.

I julevangeliet är Josef ofta en bortglömd man som hamnar lite i skymundan. Änglaupplevelsen, den övernaturliga drömmen med anknytning till Jesajas profetia, fick honom ändå att handla på ett sätt som har en väldig betydelse för människosläktets frälsning. Han gjorde det som var Guds vilja. Han gav det nyfödda barnet namnet Jesus. Så uppfylldes profetian att Jesus skulle födas i Davids släkt. Genom namngivningen bekände sig Josef inför folket som Jesusbarnets juridiska far. Ängeln hade sagt till Josef: *Josef, Davids son! Var inte rädd för att ta till dig Maria som din hustru, för*

barnet i henne har blivit till genom den helige Ande. Josef, som hörde till Davids släkt, var alltså Davids son. Därför kom Jesus också att tillhöra Davids släkt och även han är Davids son. På detta sätt uppfylldes Bibelns profetior. Som Davids son uppfyller Jesus profetiorna om att han är både Israels och alla folks Messias, Frälsaren.

Namnet Jesus som Josef gav är högre än alla andra namn (Fil. 2:10). Om detta namn sägs i psalmboken, 296:1: *Hur ljuvligt klingar Jesu namn för varje trogen själ. Det lindrar kval, det helar sår, det fröjdar mig så väl.* På psalmförfattaren John Newtons gravsten står det: ”John Newton, präst, en gång en trolös rumlare, kapten på ett slavskepp, fick genom vår Herre Jesu Kristi rika nåd förnyas, blev förlåten och sattes att predika denna tro, som han länge försökt förgöra.”

Kära vänner. Vi lever i tiden efter Jesu ankomst och vi väntar på hans andra ankomst. Namnet Jesus, *Herren frälser*, som Josef och Maria gav barnet, ger oss otaliga trösterika lärdomar. Jag tar här fram endast några av dem, närmare bestämt tre.

För det första förstår vi att Herren frälser oss. Vi kan inte frälsa oss själva. Vetenskap och teknologi har de senaste åren gett oss många saker och uppfinningar som underlättar livet och vardagen. Tänk bara till exempel på sjukhusens magnetröntgen eller smarttelefoner med alla deras appar som vem som helst kan få tag på i dag. Viktiga och fina uppfinningar både för hälsan och för att hålla kontakt med varandra. Men de hjälper oss inte att få vårt förhållande till Gud i skick. Att övervinna cancer är ett stort framsteg, men den vinsten hjälper oss inte att förbättra det som verkligen är fel i oss syndiga människor. Inte heller hjälper en bred och mångsidig kontakt via sociala medier. Endast Herren ger oss den fullständiga och slutliga frälsningen, som vi var och en definitivt behöver.

För det andra har Gud gett sig själv åt oss. Han är Gud med oss. Kristus kom inte till världen för sin egen skull eller för sin egen vinning. Han ger oss sig själv som gåva. För han är både Gud och människa. Hans sönderpiskade rygg, hans av törnekronan sargade huvud och hans händer och fötter, som blev sårade av spikarna, har en oändlig betydelse. De frälser oss från Guds dom.

För det tredje älskar Jesus oss så mycket att han inte kunde stanna kvar i döden, utan han uppstod mirakulöst från de döda. Han förblir alltid som Gud hos oss, på grekiska *Immanuel*. Också i dag kommer han, precis som namnet betyder, till oss i Ordets predikan och i det heliga sakramentet. Förunderliga Jesusbarn, förunderliga kärlek som Gud visat oss. Amen.